

Wstęp

Czternasty tom „Rocznika Muzeum Papiernictwa” powstaje w roku szczególnie trudnym nie tylko dla naszej instytucji, ale całego świata, boleśnie dotkniętego pandemią COVID-19. Pomimo wielu problemów, m.in. z pozyskaniem materiałów naukowych czy też z brakiem zewnętrznych środków finansowych, podejmujemy się wydania naszego periodyku. Podobnie jak poprzednie tomy, będzie on dostępny w wersji papierowej oraz elektronicznej na stronie internetowej Muzeum Papiernictwa.

Tom składa się w pięciu działów, w których zamieszczamy łącznie osiem opracowań i dwa zestawienia.

Pierwszy dział, poświęcony dziejom papiernictwa, zawiera dwa recenzowane artykuły, które powstały w naszym Muzeum. *Zarys dziejów papiernictwa na ziemi kłodzkiej do 1945 roku*, autorstwa Macieja Szymczyka, jest próbą inwentaryzacji zakładów papierniczych od chwili założenia pierwszego młyna poprzez okres rozwoju przemysłu papierniczego w XIX i pierwszej połowie XX stulecia. Opracowanie to jest istotne w kontekście starań o wpisanie dusznickiej papierni na listę UNESCO, gdyż pozwala na ustalenie wpływu tej wytwórni na branżę papierniczą w najbliższej okolicy. Artykuł Karoliny Dyjas *Graficzne drobiazgi – o dusznickiej kolekcji ekslibrisów słów kilka* poświęcony jest rozbudowywanemu w ostatnich latach zbiorowi ekslibrisów. Autorka, przedstawiając historię kolekcji, liczącą ponad pół wieku, omawia najważniejsze jej zalety i wady.

Drugi dział zwyczajowo zawiera teksty naukowe poświęcone dziejom Dusznik-Zdroju. Tym razem zamieszczamy w nim recenzowany artykuł Andrzeja Sobczyńskiego *Zarys dziejów dóbr homolskich. Miasto Duszniki (Reinerz) od powstania do uzyskania statusu miasta królewskiego*. To obszerne opracowanie będzie szczególnie przydatne zarówno dla osób zainteresowanych najdawniejszymi dziejami Dusznik i okolicznych miejscowości, jak i dla miłośników ziemi kłodzkiej.

Dział trzeci, *Leksykon artystów dusznickich*, jest nowością w „Roczniku”. Zamieszczamy w nim pierwszą część obszernego opracowania autorstwa Rainera Sachsa, zawierającą wstęp wraz z analizą środowiska artystów oraz pierwszych dziesięć biogramów *Artystów plastyków i twórców rzemiosła Dusznik-Zdroju do 1945 roku*. Analizując liczbę osób trudniących się w przeszłości na terenie dzisiejszych Dusznik sztuką, należy przyjąć, że dział ten będzie gościł na łamach „Rocznika” przez następnych kilka lat.

W czwartym dziale, *Sprawozdania i relacje*, zamieszczamy dwa teksty. Pierwszy z nich to praca zespołowa, która powstała w Muzeum Papiernictwa w celu udokumentowania dotychczasowych działań związanych z powstaniem koncepcji wpisania najcenniejszych młynów papierniczych na listę UNESCO i jej realizacji w latach 2013-2020. Drugi tekst, nadesłany przez Leszka Goetzendorfa-Grabowskiego

z Łodzi, przedstawia współczesny uliczny warsztat papierniczy w Birmie, w którym powstają wyjątkowe pamiątki przeznaczone dla turystów.

Ostatni dział tradycyjnie zawiera materiały ilustrujące działalność Muzeum Papiernictwa w 2019 roku: kronikę najważniejszych wydarzeń oraz wystaw czasowych opracowaną przez Dagmarę Kacperowską, a także wyciąg ze statystyki oraz listę osób zatrudnionych w Muzeum Papiernictwa w 2019 roku.

Serdecznie dziękuję wszystkim osobom, które przyczyniły się do powstania czternastego tomu „Rocznika Muzeum Papiernictwa”: Komitetowi naukowemu z Panią prof. Małgorzatą Ruchniewicz na czele, Zespołowi redakcyjnemu wraz z Panią Anną Lichotą, która po raz pierwszy podjęła się pełnienia roli redaktora językowego. Szczególne podziękowania składam autorom poszczególnych tekstów, dzięki którym ten tom mógł powstać, oraz recenzentom, którzy czuwali nad poziomem artykułów zamieszczonych w pierwszych dwóch działach.

Dr hab. Maciej Szymczyk
Dyrektor Muzeum Papiernictwa